

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2020. до 2024. године

*** ОПШТИНА АЛЕКСАНДРОВАЦ ***

УВОД

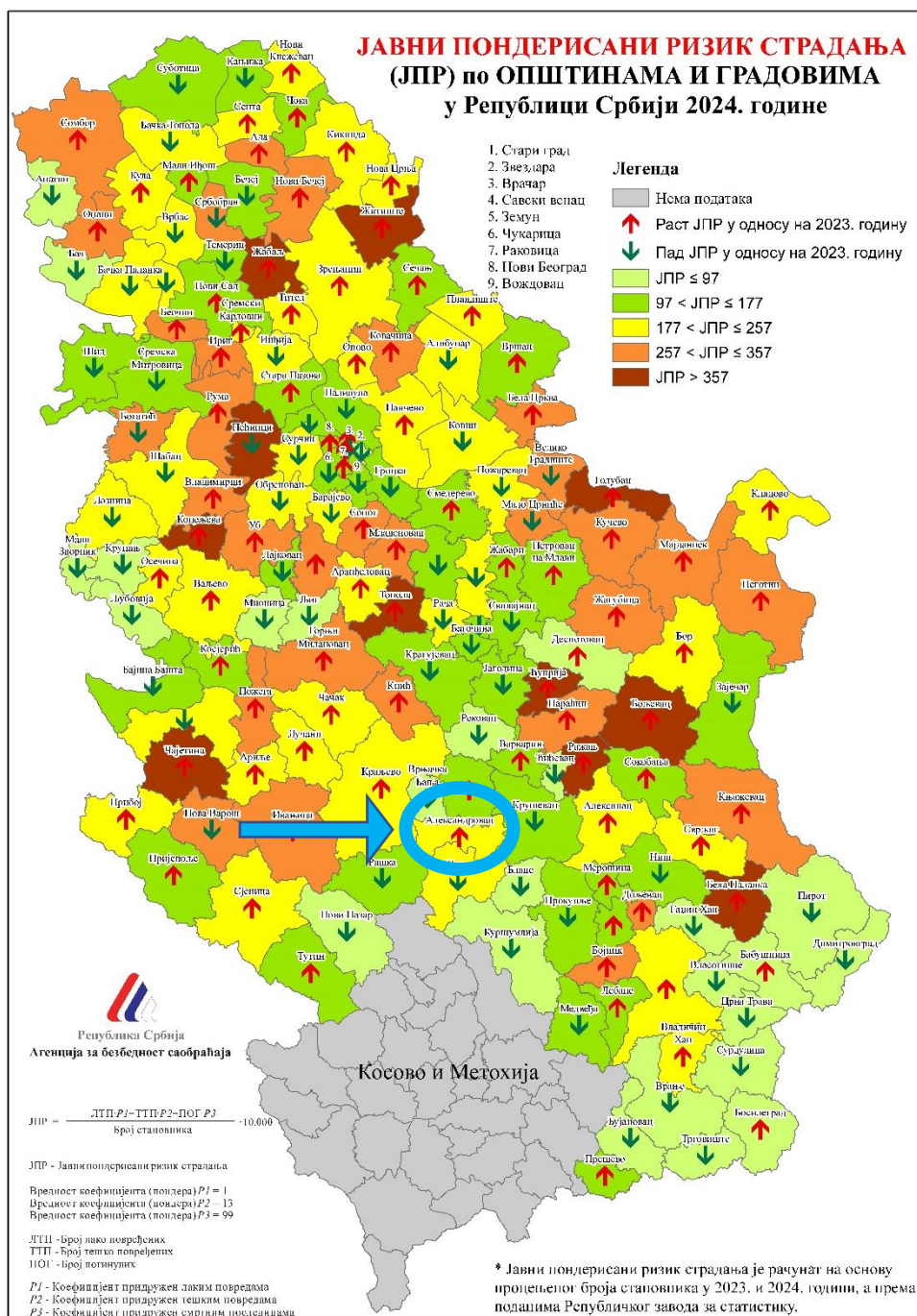
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2020. до 2024. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2024. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Александровац. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2020-2024. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Александровац. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Александровац.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

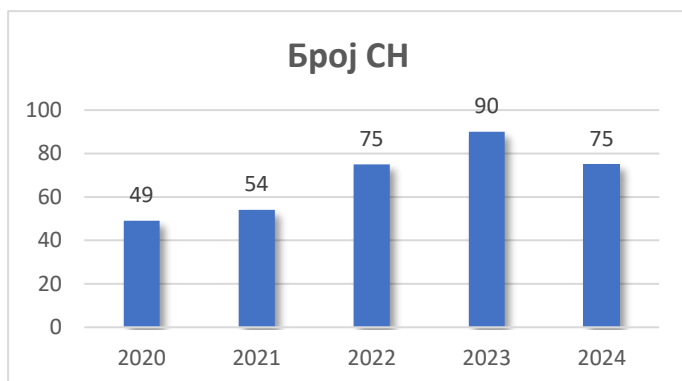
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација **„НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“**, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2024. ГОДИНЕ

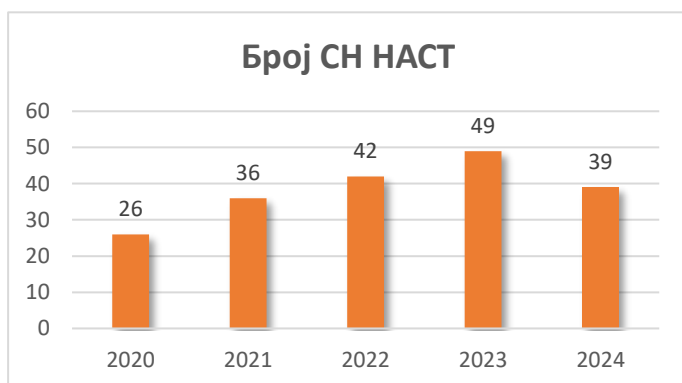

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2024. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2024. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Александровац припада класи **средње вредности ризика**, при чему је у 2024. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2023. годину. Ова локална самоуправа је на **93. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2024. годину.

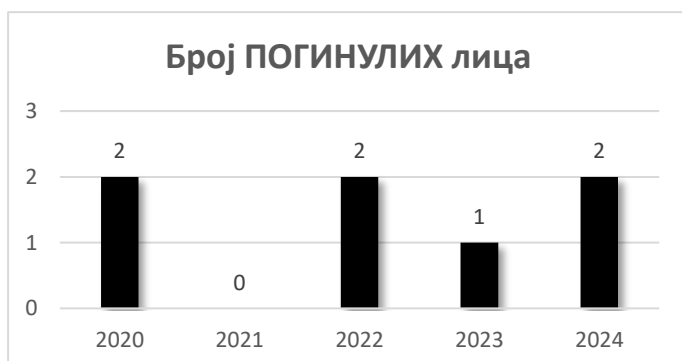
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2020-2024. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **343**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **192**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **7**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **263**.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2020-2024. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

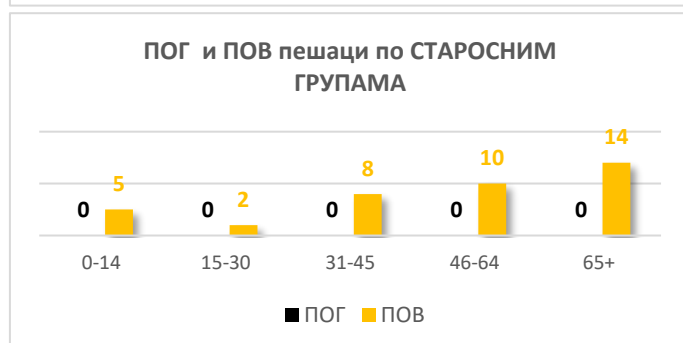
Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

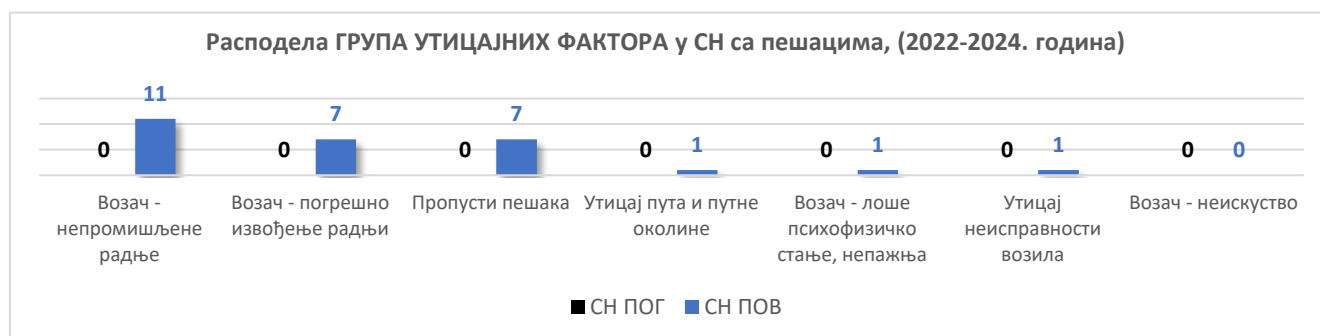

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 31-45 година**.

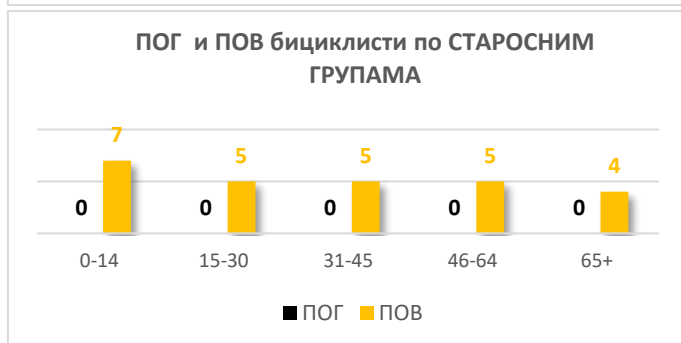
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

- Није било погинулих пешака у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 39, што чини 15% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **септембру и октобру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - непромишљене радње**.

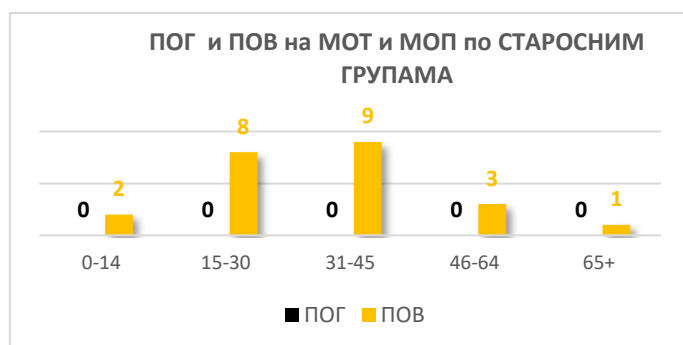
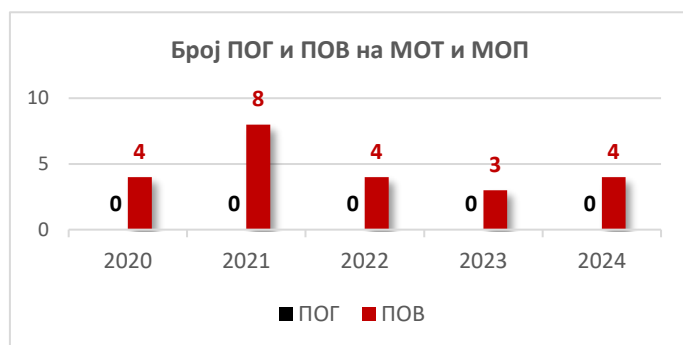
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

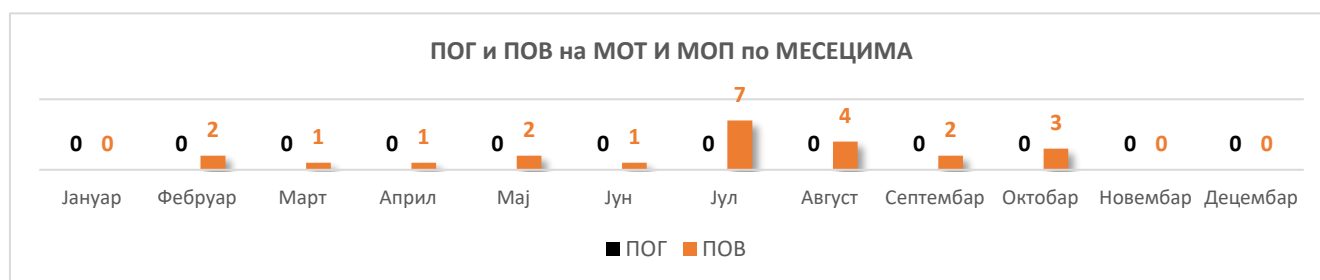
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 26, што чини 10% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **0-14 година**.
- Бициклисти највише страдају у **априлу и августу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - непромишљене радње**.

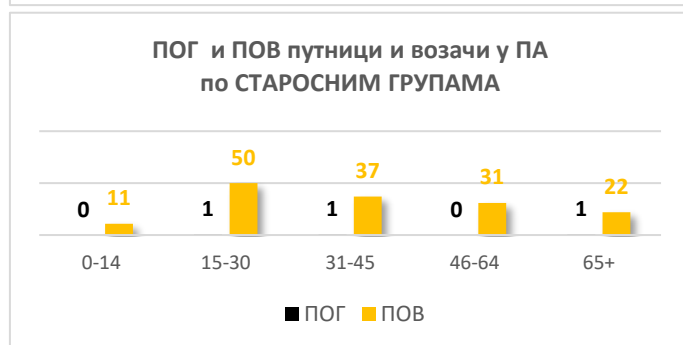
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

- Није било погинулих лица на моторизованим двоточкашима у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 23, што чини 9% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **31-45 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **јулу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је **Возач - непромишљене радње**.

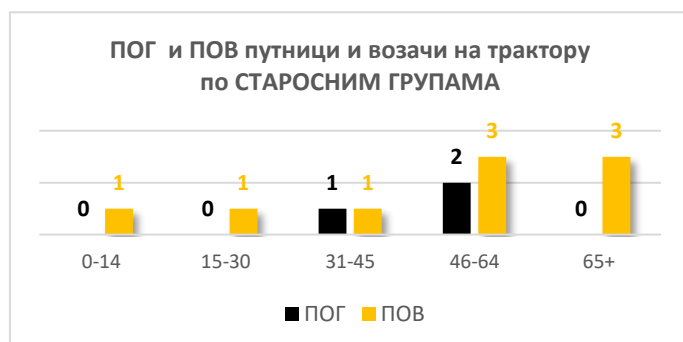
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

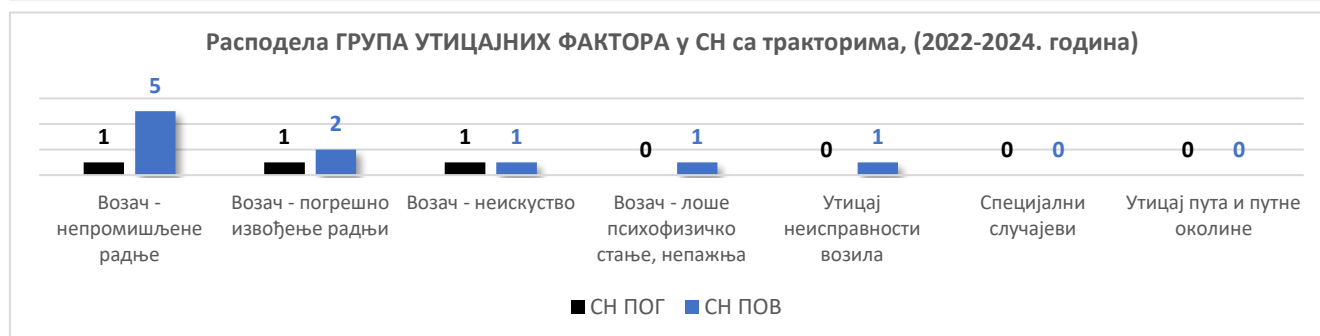
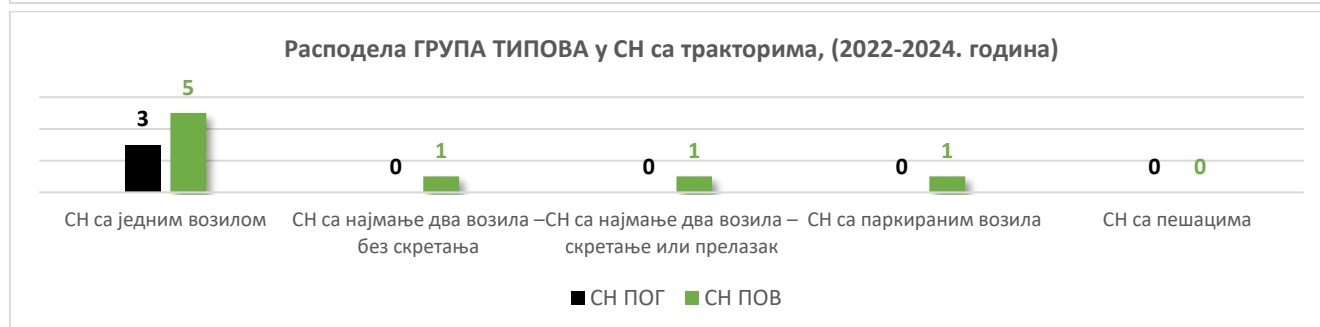
- Погинула су три лица у ПА, што чини **43% погинулих лица** у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је **151**, што чини **57% повређених лица** у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих **возача и путника у ПА** је међу лицима старости **15-30 година**.
- **Лица у ПА** највише страдају у **октобру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са ПА најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** у СН са учешћем ПА је **Возач - непромишљене радње**.

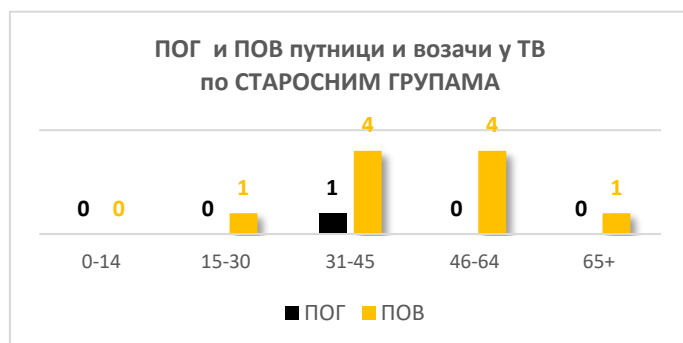
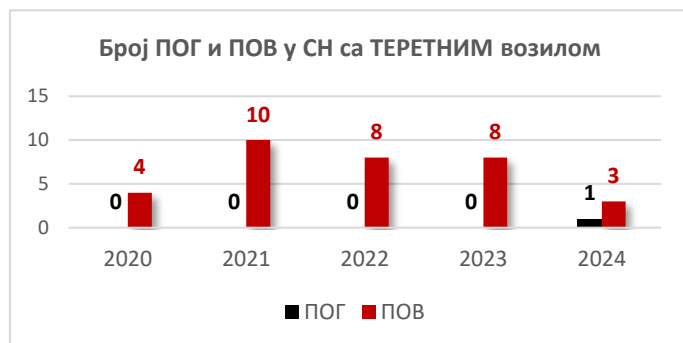
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

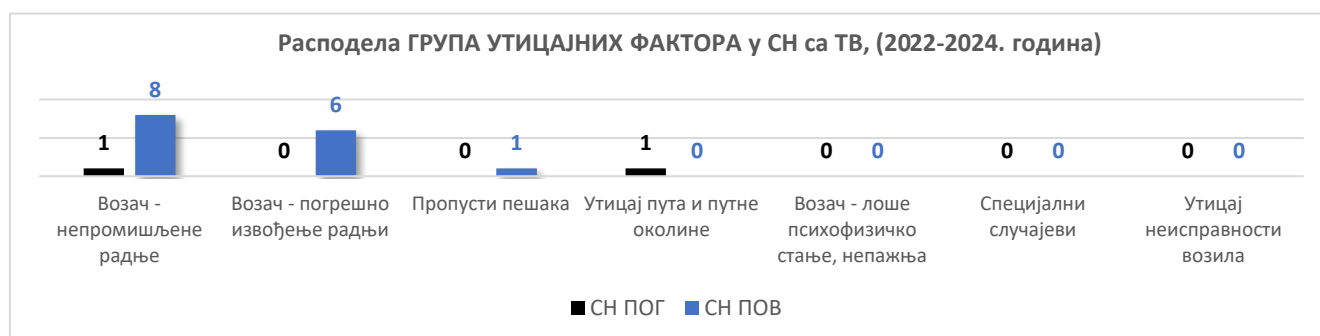
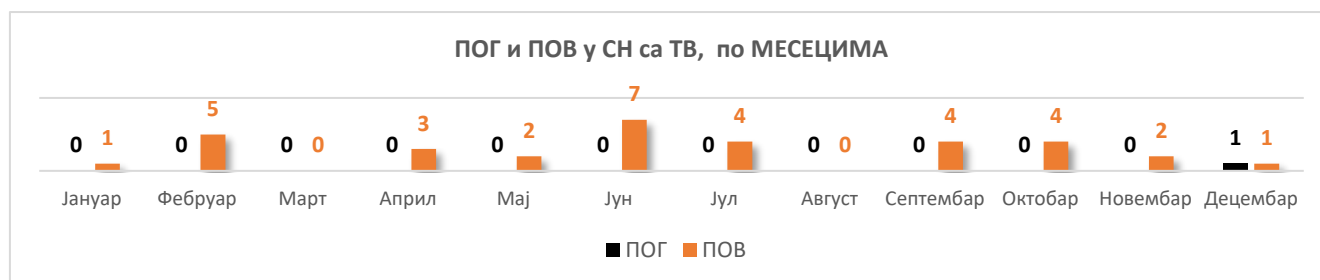
- Погинула су три лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини **43% погинулих лица** у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **6% повређених** лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **октобру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

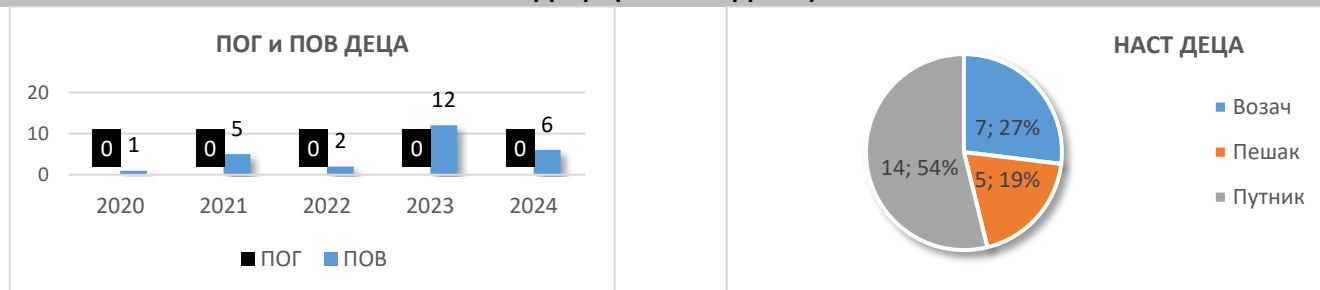

- Погинуло је једно лице у СН са учешћем теретних возила, што чини **14% погинулих лица** у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине **13% повређених лица** у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости **31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **јуну**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

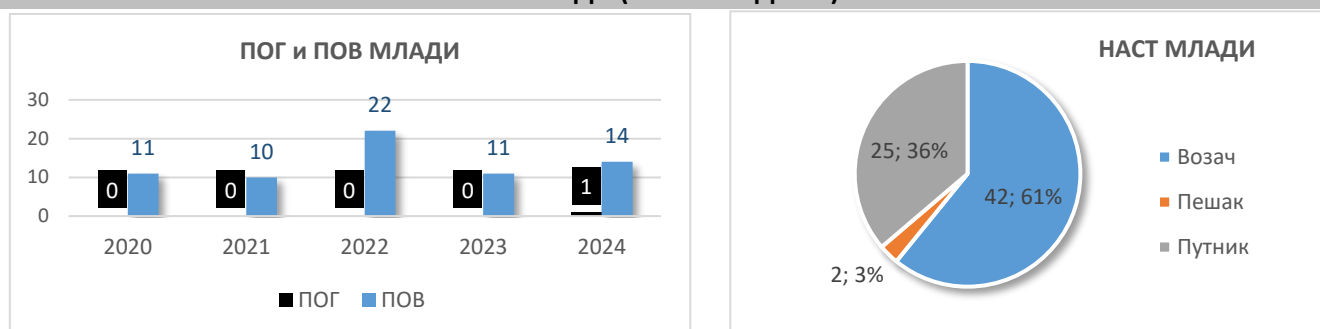
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2020-2024. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

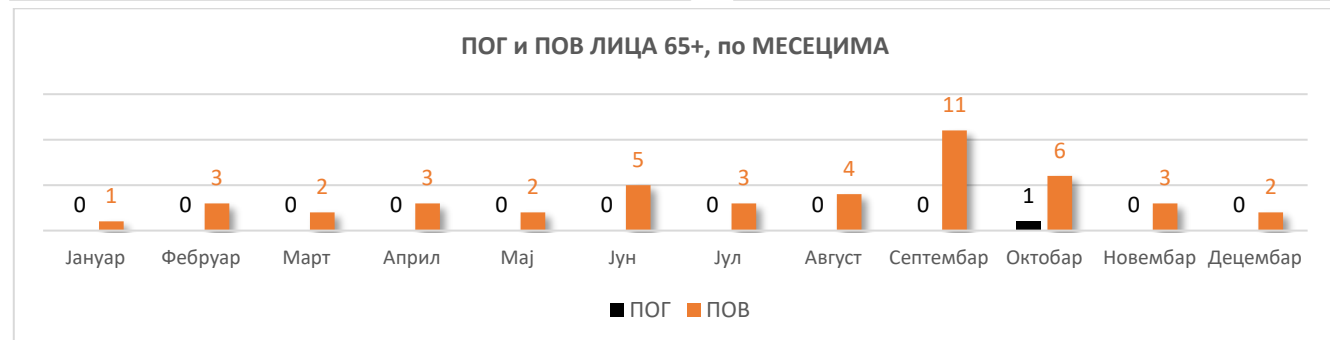
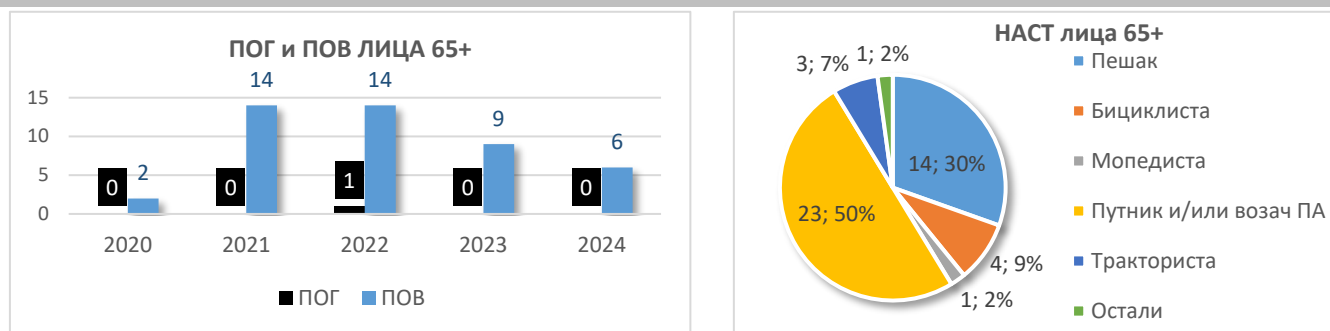
- Број повређене деце у посматраном периоду је **26**, док **није било** погинуле деце.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **54%**, деца пешаци **19%**, а деца возачи **27%**.
- Деца највише страдају у **марту**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Погинуло је једно младо лице**, односно **14%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **68 младих лица повређено**, што чини **26%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (61%).
- Млади највише страдају у **августу**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Погинуло је једно лице старије од 65 година, што чини **14%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је **45 старијих лица повређено**, што чини **17%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (50%).
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2024. ГОДИНУ, за територију општине Александровац

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2024. години на територији општине Александровац. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Александровац и Републику Србију (2024)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	95,8	102	96,3	99,3	4	96,0	97,6	32	96,1
	ТВ	100,0	1	93,5	94,0	54	91,4	97,0	23	92,1
	БУС	100,0	1	93,1	91,1	91	92,7	95,6	70	92,8
Сигурносни појас	Возачи ПА	89,7	58	84,2	91,2	67	88,9	90,4	63	87,2
	Сувозачи ПА	85,9	59	81,5	94,0	8	85,3	90,0	16	83,7
	Предње седиште ПА	88,2	58	83,1	92,3	25	87,5	90,2	32	85,8
	Задње седиште ПА	21,2	62	19,3	27,9	37	22,3	24,8	55	21,3
	Возачи ТВ	42,0	123	56,0	64,0	61	60,8	53,0	113	59,2
	Сувозачи ТВ	20,0	130	50,7	66,0	56	55,3	48,1	90	53,5
	Предње седиште ТВ	33,8	134	54,3	64,9	63	58,9	50,8	110	57,3
	Возачи БУС	24,4	84	31,5	26,7	101	38,2	25,6	102	36,9
	Сувозачи БУС	0,0	131	25,0	27,8	63	29,9	11,4	101	27,9
	Предње седиште БУС	15,5	108	29,8	27,0	102	36,2	20,9	110	34,6
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	42,0	148	67,9	80,6	47	72,9	56,8	146	71,4
	Сигурносни појас	49,0	77	42,9	67,6	35	46,8	56,8	65	46,7
	Укупно – деца	45,5	125	56,1	73,5	37	61,0	56,8	96	60,0
Заштитни системи – сви у ПА		77,4	74	74,7	83,0	32	78,6	80,2	46	77,1
Заштитне кациге	Возачи мопеда	76,9	48	56,9	28,6	129	58,8	43,9	107	57,6
	Путници на мопедима	100,0	1	43,7	50,0	44	55,1	85,7	27	50,3
	Возачи и путници на мопедима	83,3	23	54,6	30,0	124	58,1	50,0	96	56,4
	Возачи мотоцикала	63,6	133	82,1	0,0	152	84,0	58,3	145	83,4
	Путници на мотоциклима	100,0	1	66,7	100,0	1	71,6	100,0	1	68,9
	Возача и путника на мотоциклима	81,0	84	79,1	50,0	143	81,7	78,3	99	80,7
	Мопедиста и мотоциклиста	82,1	31	66,2	31,3	145	70,6	59,2	116	68,8
	Бициклисти	0,0	63	5,1	100,0	1	7,7	3,8	62	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	N/A	N/A	83,2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,2
	% прелазака на ОПП	68,4	104	72,0	N/A	N/A	N/A	68,4	104	72,0
	% исправних прелазака	68,4	118	76,3	N/A	N/A	N/A	68,4	118	76,3
	% исправних прелазака деце	46,0	149	77,7	N/A	N/A	N/A	46,0	149	77,7
	% прелазака без ометања	97,2	42	95,1	N/A	N/A	N/A	97,2	42	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

ПА – путнички аутомобил

БУС – аутобус

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

СРБ – Република Србија

ТВ – теретна возила

ОПП – обележени пешачки прелаз

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Некоришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је изнад републичког просека, међутим и даље спада у категорију средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора је веома ниска и спада у категорију веома ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Коришћење заштитних кацига.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Укупно понашање пешака.** Вредност посматраног индикатора је на нивоу националног просека и спада у категорију веома ниских вредности.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је изнад републичког просека и спада у категорији високих вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Александровац, У ПЕРИОДУ ОД 2020. до 2024. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 343 саобраћајне незгоде**, од којих су **192 саобраћајне незгоде са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 7 лица**, док је теже и лакше **повређено 263 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Није било погинулих пешака у СН.**
- **Није било погинулих бициклиста у СН.**
- **Није било погинулих лица на моторизованим двоточкашима у СН.**
- **Погинула су три лица у ПА, што чини 43% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- **У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, погинула су три лица, што чини 43% од укупног броја погинулих лица.**
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **једно лице**, што чини **14%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 26 деце**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (54%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је једно младо лице**. Млади чине **14%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача (61%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је једно лице старије од 65 година**, што чини **14%** од укупног броја **погинулих лица**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (50%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода **„СН са једним возилом“**.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **октобру**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409
istrazivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.